

Datum: 26 februari 2025
Betreft: Input commissiedebat Arbeidsmarktbeleid 6 maart 2025

Geacht Kamerlid,

In Nederland zorgen we veel voor elkaar. Maar liefst één op de vier medewerkers combineert werk met mantelzorgtaken. Veel van hen weten dit goed in balans te houden. Echter, de druk op werkende mantelzorgers neemt toe¹. Een greep wat te horen valt aan de Mantelzorglijn:

1. "Werknemer ziet gezondheid van vader achteruit gaan. Er is steeds meer mantelzorg nodig. Vader woont zelfstandig. Moeder is overleden. Het verpleeghuis is geen optie."

Dilemma: Vader alleen in het weekend helpen, of structureel één dag minder werken om voldoende voor hem te kunnen zorgen? En wat betekent dit financieel?

2. Leerkracht voor de klas ervaart: School heeft personeelstekorten en vraagt om regelmatig een dag in te vallen. De ouders hebben steeds meer zorg nodig. Voelt de noodzaak er meer voor hen te zijn en wil juist één dag per week minder werken.

Dilemma: spanningsveld tekorten op de arbeidsmarkt en groter beroep op mantelzorg.

Aankomende week gaat u met de minister van SZW in gesprek over arbeidsmarktbeleid en het verlofstelsel. Het Kabinet heeft het voornemen om het kort- en langdurend zorgverlof samen te voegen. Wat MantelzorgNL betreft is dit een eerste, maar nog lang niet de laatste stap die nodig is. Met deze brief wil ik u het volgende meegeven voor het debat.

Goede balans in werk en mantelzorg loont!

De bereidheid om in Nederland voor elkaar te zorgen is groot. Maar deze zorg is niet gratis. Mantelzorgers offeren als eerste vrije tijd op. Tijd die juist zo belangrijk is om voor jezelf even bij te komen, sporten, vrienden en familie zien. Neemt de zorg verder toe, ontstaat er steeds meer disbalans en ligt overbelasting op de loer. Ziek melden bij de werkgever kan dan volgen. Terwijl bekend is dat werknemers die werk en mantelzorg goed kunnen combineren, 5x minder gezondheidsklachten ervaren en zich 8x minder vaak ziek melden².

¹ [Position paper: Meer integrale visie op mantelzorg nodig | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

² [Factsheet-business-case-web.pdf](#) Werk&Mantelzorg

Druk op werkende mantelzorger groeit

Om de zorg in Nederland betaalbaar te houden en de krapte onder zorgpersoneel op de arbeidsmarkt in toom te houden komt er steeds meer zorg bij de burger te liggen.

MantelzorgNL krijgt al de signalen dat de overbelasting onder mantelzorgers toeneemt en mantelzorgers zich steeds vaker afvragen minder te werken: we zien dat bijna 28% van de mantelzorgers overweegt om minder uren te gaan werken en 18% overweegt zelfs om helemaal te stoppen met werken³.

Aanpak op macro-niveau nodig

In plaats van ons blind te staren op het probleem van de zorg met de burger als oplossing, moeten we toe naar een oplossing waarin werken en zorgen voor elkaar de regel is en niet meer de uitzondering. Anders creëren we een waterbed-effect.

Er moet daarom fundamenteel gekeken worden hoe wij in Nederland de zorg en ondersteuning voor ons zien. Indien gesproken wordt over ‘zorg meer naar de voorkant’ brengen’, bedoelen we meer zorg bij de burger zelf neerleggen. Op stelselniveau moet naar het geheel van deze gevolgen op de terreinen van wonen, werk, studie en inkomen gekeken worden. Het is daarom goed in herinnering te nemen dat de vorige minister van SZW samen met de staatssecretaris van VWS aan de SER de adviesaanvraag naar werk en mantelzorg heeft gedaan.

Leg de rekening van de zorg niet bij de werkgever neer

Het vereenvoudigen van het verlofstelsel tot één vorm van acht weken is een eerste stap. Echter, de zorg voor een naaste is veelal niet een kwestie van enkele weken, maar juist van maanden en jaren. Daarbij neemt de zorgzwaarte stapsgewijs toe.

Een deel van de maatregelen kan daarom slechts alleen vanuit de werk-situatie komen. Voor een goede werk-privé-balans is ook steun in de thuissituatie nodig. Denk aan vervangende zorg als de mantelzorger aan het werk is en mantelzorgondersteuning vanuit de gemeente zoals respijtzorg. Daarom zijn alle partijen aan zet: ook de gemeentes en ook de zorgorganisaties.

Leg de rekening van de zorg niet bij de werknemer neer

Ook moet de rekening niet bij de werknemer komen te liggen. De scenario's van het gecombineerde zorgverlof behelst 70% loondoorbetaling bij twee of acht weken (scenario 6

³ [Jaarpublicatie: Aandacht mantelzorg werkt op krappe arbeidsmarkt](#)

resp. scenario 7). De burger merkt dit direct op de loonstrook. Nu is dit voor een korte periode te overzien. Maar bekend is dat door de groeiende zorgtaak, mensen besluiten minder te werken of zelfs helemaal te stoppen met werken. Dit zijn rigoureuze stappen. Er is daarom een financiële compensatie nodig opdat de zorg voor een naaste niet leidt tot inkomensonzekerheid.

- Wilt u de minister vragen integraal en op macro-niveau naar het vraagstuk werk en zorg te kijken en tot een pakket van oplossingen te komen;

- Wilt u de minister vragen voor verlof-scenario 7 te kiezen (8 weken met 70% loondoorbetaling) en daarvoor het benodigde budget te reserveren;

- Wilt u de minister vragen wanneer het SER-rapport naar een toekomstbestendige combinatie van werk en mantelzorg wordt verwacht. En zodra deze uitkomt, met de hoogste prioriteit uit te werken;

- Wilt u de minister vragen dat hij eens is als we van burgers verwachten meer voor elkaar te zorgen, er voor werkende mantelzorgers een financiële compensatie geregeld moet worden? En aan welke maatregelen hij dan denkt?

Wij wensen u veel succes bij uw inbreng.

Met vriendelijke groet,

Esther Hendriks,
Bestuurder MantelzorgNL